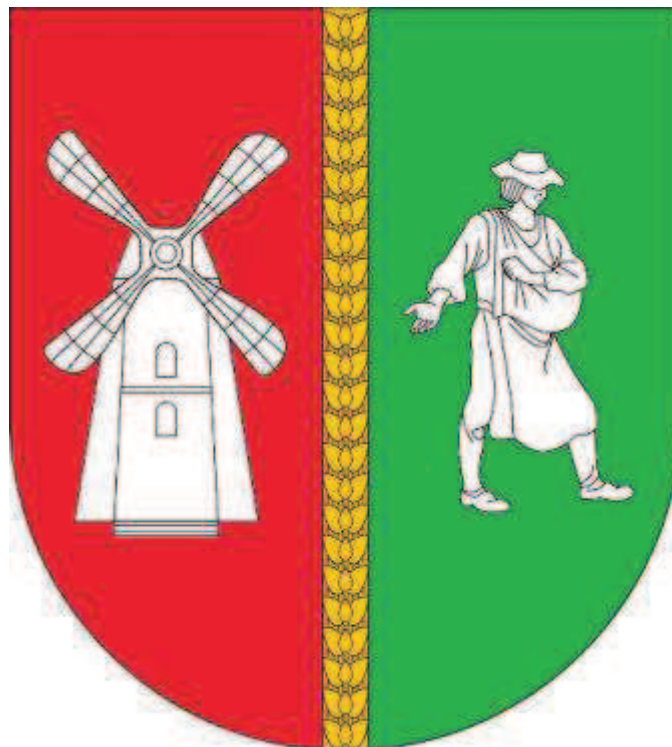

Załącznik
do Uchwały Nr XXI/16
Rady Gminy Sicienko
z dnia 28 grudnia 2016 roku

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA TERENIE GMINY SICIENKO NA ROK 2017

WPROWADZENIE	3
1. CELE PROGRAMU	5
2. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW	6
3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ	17
3.1. Placówki funkcjonujące na terenie Gminy Sicienko	17
3.2. Zasoby kadrowe	17
4. ZADANIA PRZYJĘTE DO REALIZACJI W 2017 ROKU	18
5. FINANSOWANIE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	20

WPROWADZENIE

Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sicienko na rok 2017 stanowi kontynuację oraz uzupełnienie wcześniej prowadzonych w Gminie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Uzupełniono go o zdobyte w trakcie realizacji poprzednich programów doświadczenia oraz wnioski wynikające z diagnozy lokalnych problemów. Wskazują one jednoznacznie na konieczność łączenia oddziaływań w zakresie profilaktyki alkoholowej z działaniami zapobiegającymi innym uzależnieniom od środków psychoaktywnych oraz uzależnieniom behawioralnym. Stąd konieczność realizacji wielowymiarowych działań w zakresie przemocy i cyberprzemocy oraz kształtujących umiejętności interpersonalne i społeczne (np. komunikacja, poczucie własnej wartości szacunek do siebie, swojego ciała, do drugiego człowieka itp.). Właściwe wydaje się kreowanie profilaktyki uzależnień poprzez wzmacnianie czynników ochronnych i eliminację czynników ryzyka.

Program uwzględnia założenia i priorytety zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Program przedstawia zadania własne Gminy związane z przeciwdziałaniem narkomanii wynikające z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Program realizowany jest przez Urząd Gminy w Sicienku, a poszczególne zadania Programu mogą zostać zlecone do wykonania wybranym wykonawcom.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sicienko na rok 2017 prowadzona będzie w oparciu o środki własne Gminy uzyskane z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn.zm.).

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania narkotyków, jak również innych środków psychoaktywnych. Program ten jest w ścisłej relacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Narkomania od lat stanowi problem o zasięgu globalnym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym świecie i jest istotnym problemem społecznym, prawnym, medycznym, kulturowym oraz politycznym. Stanowi wyzwanie dla większości społeczeństw. Niesie za sobą poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych, tj. HIV, gruźlica, zakażenia wirusem żółtaczk typu B i C, infekcje przenoszone drogą płciową. Powszechnie znana jest skala trudności w leczeniu, rehabilitacji i readaptacji osób uzależnionych. Narkomania ponadto jest ściśle związana z wieloma innymi problemami społecznymi takimi jak: bezrobocie, ubóstwo, prostytutka, przestępczość czy bezdomność oraz innymi uzależnieniami behawioralnymi takimi jak hazard czy alkoholizm i zachowaniami dysfunkcyjnymi m.in. przemocą.

Narkotyki – to potoczne określenie niektórych substancji psychotropowych.

Dopalacze - potoczna nazwa różnego rodzaju produktów zawierających substancje psychoaktywne, które nie znajdują się na liście środków kontrolowanych przez ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Spożycie ich ma na celu wywołanie w organizmie jak najwierniejszego efektu narkotycznego substancji zdelegalizowanych.

Szczególnie narażona na skutki wywołane działaniem środków odurzających jest młodzież, głównie z powodu lekceważenia problemu i panującą modę na zażywanie substancji psychoaktywnych. Dealerzy narkotykowi działają wszędzie tam, gdzie gromadzi się młodzież (np. dyskoteki, kluby, szkoły). Młodzi ludzie mają dosyć bez troski stosunek do problemu używania narkotyków i zjawiska narkomanii. Nadal jest moda na zażywanie substancji uzależniających, traktowanych jako element zabawy, relaksu, rozrywki, pomocy w nauce, wspomaganie przeżyć i doznań. Rozpoznanie zjawiska narkomanii jest coraz trudniejsze z uwagi na „nowocześniejsze” formy przeprowadzania transakcji handlowych a także pojawiające się nowe środki psychoaktywne, do których należą dopalacze.

Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego też względu jest znacznie bardziej opłacalna niż kosztowne działania naprawcze. Działania profilaktyczne to również wspieranie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było potrzebne „podpieranie się” substancjami uzależniającymi. To uczenie umiejętności mówienia „nie” w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

W ustawie zapisano zadania związane z przeciwdziałaniem narkomanii, które należą do zadań własnych gminy i mają być realizowane z uwzględnieniem potrzeb lokalnych. W tym obszarze ustawa łączy się z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zadania samorządu w zakresie przeciwdziałania narkomanii (zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii) obejmują w szczególności:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. CELE PROGRAMU

Podstawowym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii **jest profilaktyka uzależnień**, czyli zapobieganie powstawaniu problemów związanych z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, ograniczenie rozmiarów już istniejących problemów oraz **zmiana świadomości społecznej** dotyczącej narkomanii.

Realizacja Programu ma docelowo prowadzić do ochrony dzieci i młodzieży przed wchodzeniem w kontakt z substancjami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami, uzależnianie się.

Nie mniej istotnym celem jest **wzrost wiedzy mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji sięgania po środki uzależniające**.

Powyższe cele realizowane będą poprzez:

- 1) podjęcie działań mających na celu ograniczenie problemów związanych z używaniem narkotyków oraz substancji narkotycznych,
- 2) zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającej na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienie na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy,
- 3) uświadomienie i przekonanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych oraz profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków,
- 4) stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie merytorycznej współpracy różnych instytucji, jednostek oświatowych, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych między innymi w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia, wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży,
- 5) wypracowanie wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez wdrażanie i realizację nowoczesnych programów profilaktycznych.

2. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW

W celu identyfikacji kluczowych problemów związanych z narkomanią na terenie Gminy Sicienko wykorzystano następujące dane źródłowe i dokumenty:

- ✓ sprawozdania z realizacji programu profilaktycznego „**Unplugged - Bez wspomagania**”,
- ✓ sprawozdania z realizacji programu profilaktycznego „**Dziękuję Nie**”,
- ✓ raport z badań ankietowych pn. „**Młodzież gimnazjalna a używanie alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w Gminie Sicienko**” sporządzony przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii w Bydgoszczy w roku 2013,
- ✓ diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla Gminy Sicienko,
- ✓ sprawozdania z realizacji programu profilaktyczno-wychowawczego **III Elementarz – czyli program 7 kroków** realizowanego w roku 2015 w Zespole Szkół w Wojnowie, Zespole Szkół w Sicienku oraz w Szkole Podstawowej w Kruszynie oraz w roku 2016 w Szkole Podstawowej w Samsiecznie i Szkole Podstawowej w Trzemiętowie.

- ✓ sprawozdań złożonych przez dyrektorów szkół , pedagogów obejmujących główne obszary problemowe dzieci i młodzieży,
- ✓ wniosków z warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży realizowanych w szkołach,
- ✓ wniosków z warsztatów skierowanych dla rodziców uczniów.

Na terenie gminy Sicienko funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa w Kruszynie,
- Szkoła Podstawowa w Samsiecznie,
- Szkoła Podstawowa w Strzelewie,
- Szkoła Podstawowa w Trzemiętowie,
- Zespół Szkół w Sicienku (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum),
- Zespół Szkół w Wojnowie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum).

W badaniu wzięli uczniowie szkół podstawowych oraz gimnazjów.

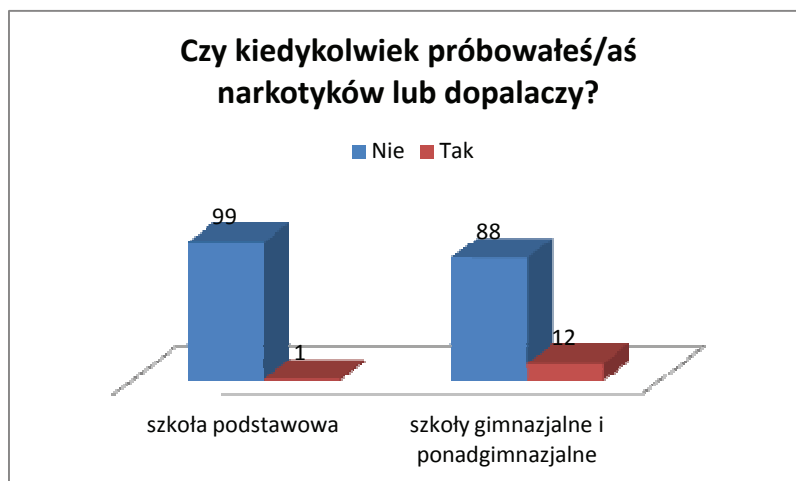
<i>Liczebność grup badanych</i>	
Uczniowie szkół podstawowych – klasy IV, V, VI	209 (z 674)
Uczniowie szkół gimnazjalnych - klasy I i II	135 (z 260)

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO. Jest to program pozytywnie zaopiniowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji, który pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, czy wszystkie pytania zostaną wypełnione.

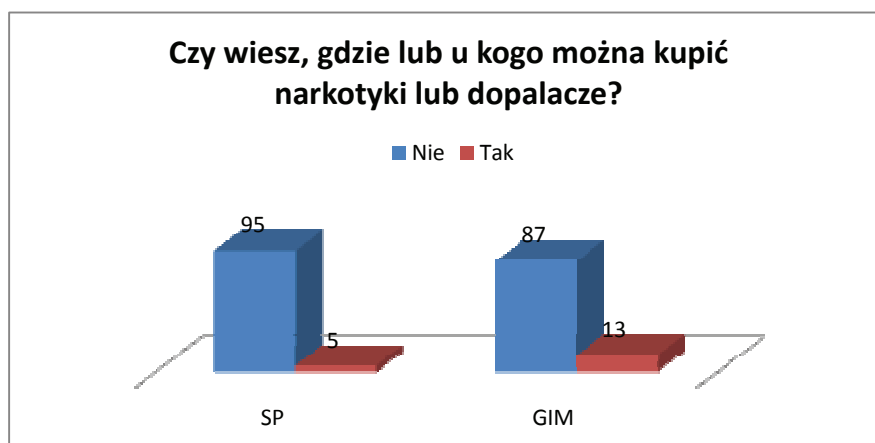
Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza następujących problemów społecznych:

- używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu,
- palenia papierosów oraz używania narkotyków i dopalaczy,
- problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym,
- hazardu i innych ryzykownych zachowań,
- używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

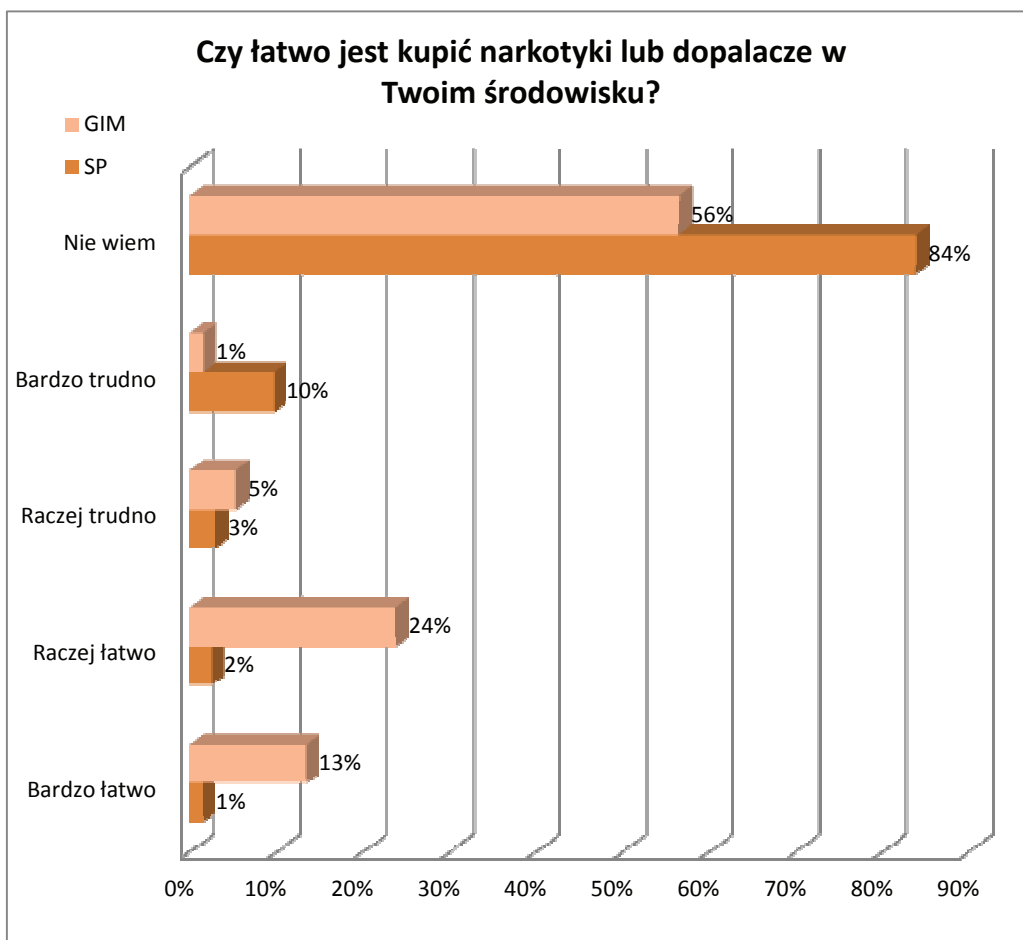
Wyniki badań wskazują, że zarówno uczniowie szkół gimnazjalnych jak i uczniowie szkoły podstawowej mogli mieć kontakt z substancjami psychoaktywnymi - narkotykami lub dopalaczami.

Od 5 do 13% uczniów deklaruje, że wie gdzie kupić narkotyki bądź dopalacze. Do najczęściej wymienianych źródeł w opisowej części ankiety należeli dilerzy narkotyków, koledzy ze szkoły bądź Internet.

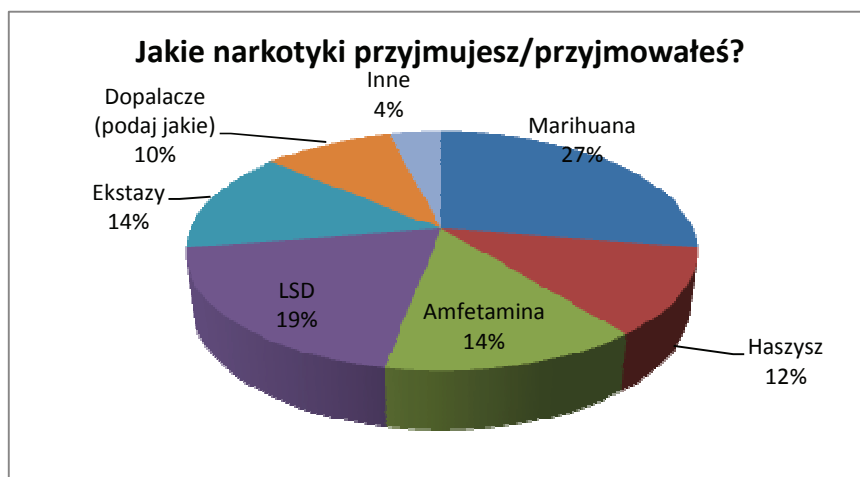

1% uczniów szkoły podstawowej oraz 13% uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ocenia dostęp do substancji psychoaktywnych jako bardzo łatwy.

Mimo niepokojących wyników dotyczących narkotyków i dopalaczy, pisemne części ankiety sugerują, że Ci uczniowie, którzy deklarowali kontakt z substancjami psychoaktywnymi nie traktowali badania poważnie. Oznacza to, że najprawdopodobniej udzielali fałszywych odpowiedzi w formie żartu lub z chęci zaimponowania kolegom, którzy także wypełniali ankietę. **Obrazuje to ich stosunek do substancji psychoaktywnych, nad którym warto popracować podczas godzin wychowawczych, a także warsztatów profilaktycznych.**

Zapytaliśmy uczniów o rodzaj przyjmowanych narkotyków. Wykres kołowy przedstawia udział poszczególnych grup substancji psychoaktywnych. Największa ilość uczniów, bo aż 27% spośród tych, którzy próbowali narkotyków przyjmowali marihuanę bądź jej pochodne. Ok 19% uczniów eksperymentowało z LSD, 14% z amfetaminą lub LSD, 14% brało ekstazy, a 12% - haszysz. 10% uczniów brało dopalacze. Warto pamiętać, że wartości procentowane podane na wykresie dotyczą małej grupy uczniów, którzy brali narkotyki.

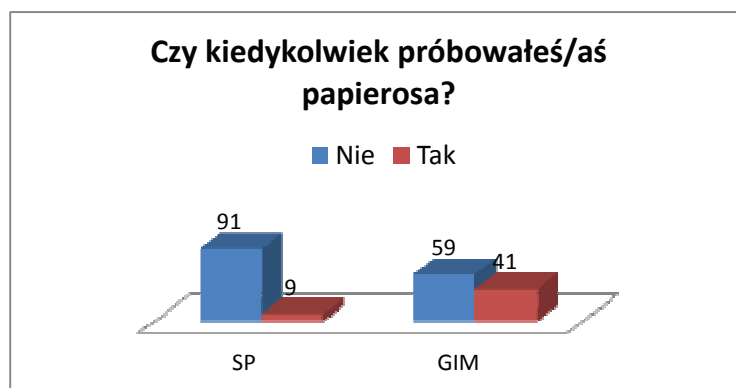
Zbadaliśmy postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Wyniki zamieszczone są w tabelach poniżej.

Szkoła podstawowa¹				
<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	38%	32%	13%	21%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	7%	15%	30%	51%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	63%	18%	6%	16%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	5%	3%	11%	84%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	10%	7%	20%	67%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	6%	16%	22%	60%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	3%	4%	15%	81%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	58%	22%	8%	17%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	11%	10%	26%	59%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	4%	4%	17%	77%

¹ Wartości procentowe zostały zaokrąglone do liczb całkowitych

Szkoły gimnazjalne ²				
Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	31%	38%	11%	23%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	16%	34%	30%	21%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	32%	38%	13%	19%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol. Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	13%	14%	33%	42%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	21%	13%	21%	46%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	16%	19%	17%	52%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy. Wszystko jest dla ludzi!	9%	27%	21%	45%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	53%	27%	7%	16%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	11%	16%	24%	52%
Palenie papierosów jest modne w mojej szkole.	24%	25%	27%	24%

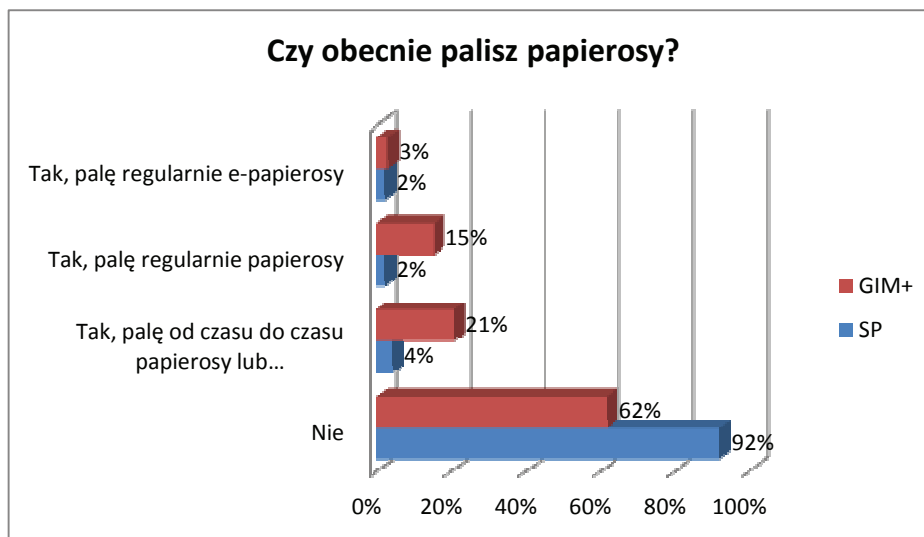
Mimo słabnącej popularności papierosów w naszym społeczeństwie są one wciąż atrakcyjną używką dla młodzieży. Zapytaliśmy uczniów Gminy Sicienko, czy kiedykolwiek próbowali papierosa. Wyniki wskazują na wyraźny przeskok między szkołami podstawowymi a szkołami gimnazjalnymi. Wśród uczniów szkoły podstawowej pierwszego papierosa wypaliło już 9%, natomiast dla starszej grupy wynik ten wynosi już 41%.

² Wartości procentowe zostały zaokrąglone do liczb całkowitych

Średnia wieku inicjacji nikotynowej wyniosła 10 lat dla uczniów szkoły podstawowej oraz 11 lat dla uczniów gimnazjum.

Do regularnego palenia papierosów przyznaje się 15% uczniów szkół gimnazjalnych oraz 2% uczniów klas szkoły podstawowej, z kolei do e-papierosów odpowiednio 2% i 3%.

Im starsi uczniowie, tym łatwiej jest im kupić papierosy (mimo nieukończonych 18 lat). Uzyskane wyniki są niższe od wyników badań ESPAD z 2011 roku, w których odsetek uczniów określających zdobycie papierosów jako bardzo łatwe zadanie wśród gimnazjalistów wyniósł 48,1%, zaś w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych – 67,5%.

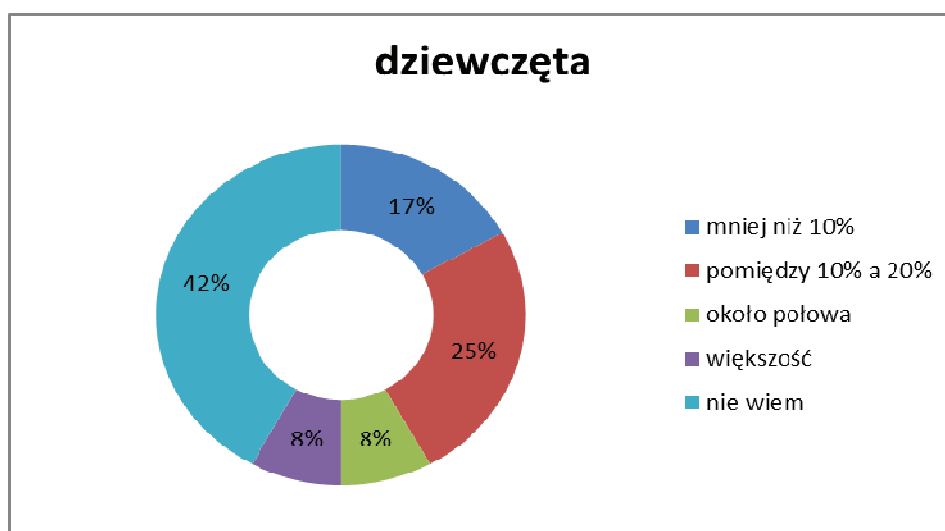
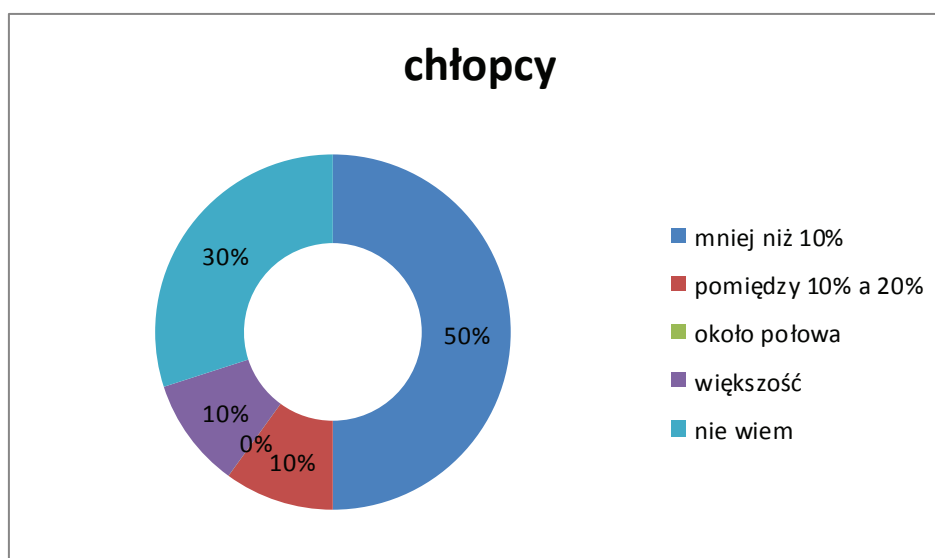

PALENIE MARIHUANY I ZAŻYWANIE DOPALACZY PRZEZ MŁODZIEŻ W GIMNAZJUM

Dla 30% chłopców i 17% dziewcząt zdobycie marihuany byłoby łatwe, dla nikogo nie byłoby bardzo łatwe. Spośród badanych 30% chłopców i 33% dziewcząt przyznało, że zdobycie marihuany byłoby niemożliwe, a dla 40% chłopców i 50% dziewcząt byłoby bardzo trudne.

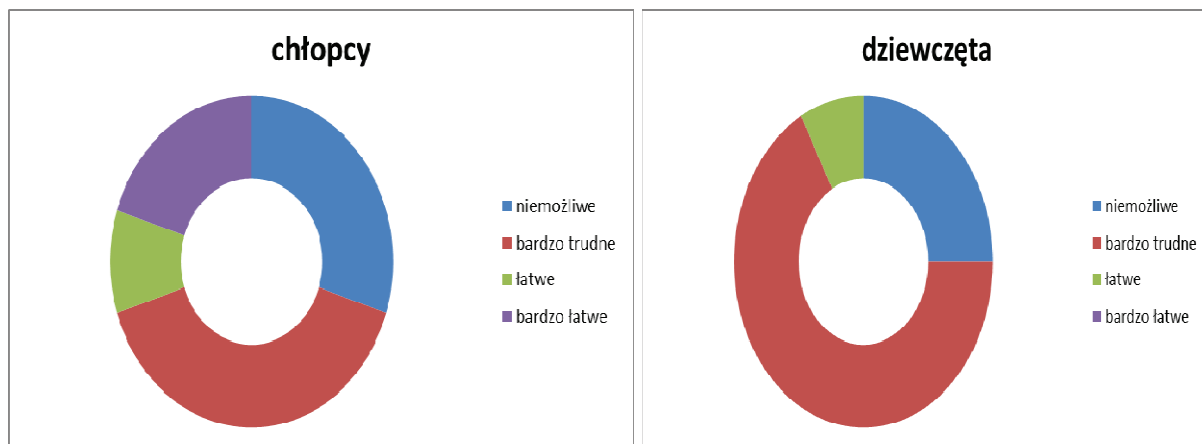
Na pytanie *Ile miałeś / miałaś lat, kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy w życiu spróbować marihuany?* 100% dziewcząt i chłopców zadeklarowało, iż nigdy dotąd nie spróbowali marihuany.

Ilu, wg Twojej oceny Twoich rówieśników paliło marihuanę przynajmniej raz w życiu?

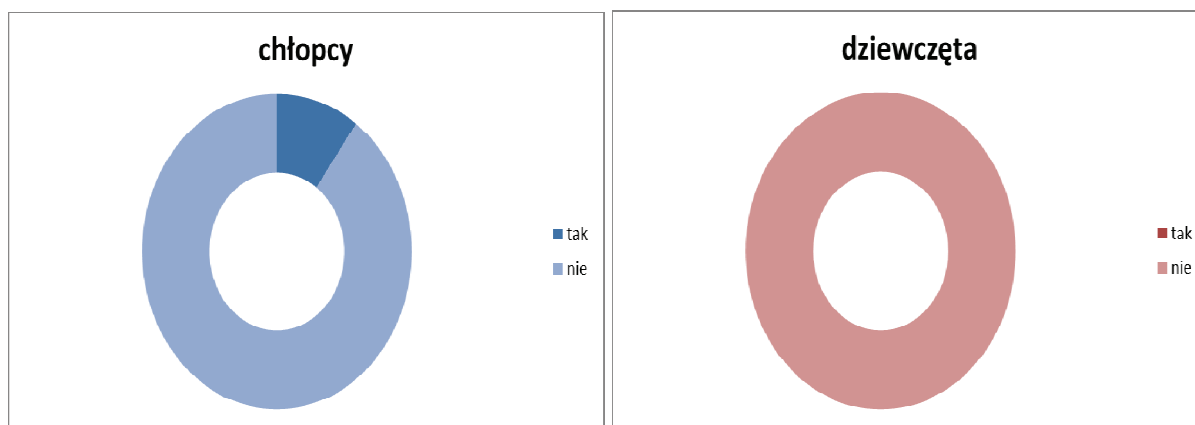
50% chłopców i 17% dziewcząt uważa, że wśród ich rówieśników przynajmniej raz w życiu paliło marihuanę mniej niż 10%. 10% chłopców i 25% dziewcząt twierdzi, że jest ich pomiędzy 10% a 20%. 8% dziewcząt sądzi, że jest ich około połowa, z kolei 10% chłopców i 8% dziewcząt wskazuje na większość. 30% chłopców i 42% dziewcząt nie zna odpowiedzi.

Jak trudne byłoby dla Ciebie zdobycie dopalaczy, gdybyś tego chciał/chciała?

Dla 30% chłopców i 25% dziewcząt zdobycie dopalaczy byłoby niemożliwe, dla 40% chłopców i 67% dziewcząt byłoby bardzo trudne, z kolei 30% chłopców i 8% dziewcząt deklaruje łatwy lub bardzo łatwy dostęp do dopalaczy.

Czy zażywałeś / zażywałaś dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni?

10% chłopców stwierdziło, że zażywało dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni. Z kolei na pytanie, czy zażywali dopalacze w ciągu ostatnich 12 miesięcy 100% chłopców i dziewcząt odpowiedziało przecząco.

Podsumowując wyniki badań ankietowych³ należy stwierdzić, że nadal duży problem stanowią papierosy. Badani uczniowie najczęściej sięgają po alkohol, ale również papierosy,

³ Źródło: Raport z ogólnopolskiego badania ankietowego *Młodzi i substancje psychoaktywne*, 2014r.

narkotyki czy dopalacze w okresie przejściowym ze szkoły podstawowej do gimnazjum. Warto podkreślić, że badani uczniowie zazwyczaj są motywowani przez swoich kolegów lub koleżanki. Dotyczy to wszystkich sfer, zarówno palenia papierosów, picia alkoholu, jak również palenia marihuany i zażywania dopalaczy, chociaż uczniowie, głównie szkoły podstawowej, podkreślają, że pierwszym alkoholem poczęstowali ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szampana w noc sylwestrową. Być może staje się to przyzwoleniem dla młodych ludzi.

Podając kolejne badania nad młodzieżą w kontekście zażywania substancji psychoaktywnych należy zastanowić się nad problemem grupy odniesienia i wpływu, jaki wywiera na podejmowane w niniejszym raporcie problemy społeczne. Stawiając w korespondencji zagadnienie zażywania środków psychoaktywnych z opinią o zażywaniu środków przez młodzież należy stwierdzić, że dużą rolę może odgrywać grupa odniesienia. Młodzi ludzie częściej wskazują, że „ktoś coś robi” niż sami się przyznają do tego, że np. palą papierosy, piją alkohol.

Poza tym warto zastanowić się nad problemem dostępności papierosów i alkoholu przez młodzież. Zgodnie z deklaracjami badani nie mają dużych problemów z zakupem papierosów oraz alkoholu mimo tego, że sprzedaż zarówno papierosów jak i alkoholu osobom do 18 roku życia jest w Polsce zabroniona. Odnosząc się do zagadnienia skutków jakie może wywołać nadmierne spożycie alkoholu należy jednocześnie dołożyć wszelkich starań w celu edukacji młodzieży o negatywnych skutkach palenia papierosów i picia alkoholu z jednoczesnym edukowaniem osób dorosłych, które mogą być gwarantem przestrzegania prawa.

Podobne rozwiązania mogą być zastosowane w doniesieniu do marihuany i dopalaczy. Z jednej strony należy dołożyć wszelkich starań do prawnego zagwarantowania zakazu sprzedaży tych substancji połączonego z egzekwowaniem prawa. Niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania tych uzależniających szkodliwych substancji. Edukowanie to mogłoby się odbywać zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, ale też poprzez opracowanie kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale, co wydaje się być ważniejsze, uwrażliwienie opinii publicznej na fakt, że problemy związane z paleniem papierosów, piciem alkoholu, czy też paleniem marihuany i zażywaniem dopalaczy nie zniknęły z życia młodego człowieka, a są nieodłącznym elementem procesu dorastania przynajmniej dla części z nich.

CZYNNIKI RYZYKA WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY⁴

- problemy materialne związane z kryzysem ekonomicznym,
- utrzymujące się bezrobocie,
- trudny start młodzieży w dorosłe życie,
- zwiększenie podaży substancji szkodliwych dla organizmu,
- wzrost dostępności alkoholu i substancji psychoaktywnych,
- zanik tradycyjnych norm i wartości, upadek autorytetów, brak pozytywnych wzorów i ideałów,
- poczucie nudy, pustki, niepokoju,
- środowiskowe normy społeczne promujące zachowania agresywne i przyzwalające na nadużywanie alkoholu,

⁴ Źródło: wyniki badania ankietowego w ramach przeprowadzonej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”

- wpływ mediów, reklamy na postawy wobec życia,
- niewystarczająca oferta atrakcyjnego spędzania wolnego czasu,
- nie przestrzeganie prawa (np. sprzedaż alkoholu nieletnim, picie alkoholu w miejscach publicznych),
- patologie życia rodzinnego,
- poczucie bezkarności sprawców przemocy i wandalizmu,
- nieprawidłowe postawy wychowawcze,
- trudności wieku dorastania,
- niekorzystny wpływ grup rówieśniczych.

3. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ

3.1. Placówki i instytucje funkcjonujące na terenie Gminy Sicienka

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku,
- Posterunek Policji w Sicienku,
- Służba Zdrowia:
 - „GEMED” Ewa Zamiatąła-Grzelak w Sicienku,
 - „KAMED” Maciej Kamiński w Kruszynie,
- Gminny Ośrodek Kultury w Sicienku, w którego skład wchodzi: Izba Tradycji Kulturalnej – Galeria Sztuki w Sicienku, Wiejski Dom Kultury w Kruszynie, Wiejski Dom Kultury w Strzelewie oraz Świetlice Wiejskie w miejscowościach: Dąbrówka Nowa, Gliszcz, Łukowiec, Mochle, Murucin, Nowaczkowo, Osówiec, Pawłówek, Samsieczno, Szczutki, Teresin, Trzemiętowo, Trzemiętówko, Wierzchucinek, Wojnowo, Zawada, Zielonczyn,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Sicienku z filią w Kruszynie,
- Szkoły Podstawowe w Kruszynie, Samsiecznie, Strzelewie i Trzemiętowie;
- Zespoły Szkół w Sicienku i Wojnowie.

3.2. Zasoby kadrowe

- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku – 4 osoby,
- ✓ Psychoterapeuta uzależnień - 1 osoba,
- ✓ Terapeuta uzależnień - 1 osoba,

- ✓ Certyfikowany specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 osoba,
- ✓ Psycholog szkolny – 1 osoba,
- ✓ Psycholog - Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Sicienku,
- ✓ Radca prawny,
- ✓ Psychiatra
- ✓ Psycholog pracujący w Punkcie Interwencji Kryzysowej przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sicienku - 1 osoba,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 5 osób,
- ✓ Pedagodzy szkolni – 5 osób: ZS Wojnowo, ZS Sicienko, SP Kruszyn, SP Strzelewo, SP Samsieczno, SP Trzemiętowo – razem 2,78 etatu,
- ✓ Absolwenci Studium Socjoterapii posiadający pełne uprawnienia do prowadzenia dziecięcych i młodzieżowych grup socjoterapeutycznych – 9 osób,
- ✓ Osoby posiadające uprawnienia do realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych „Spójrz inaczej” i „Unplugged” - Bez wspomagania” – 37 osób,
- ✓ Osoby przeszkolone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 15 osób;
- ✓ Trenerzy Programu Zastępowania Agresji – 5 osób,
- ✓ Realizatorzy programu profilaktycznego „Dziękuję –Nie” – 8 osób
- ✓ Nauczyciele ,pedagodzy którzy ukończyli warsztaty pt „ Dziecko a przemoc-formy, wskaźniki i metody pracy”- 19 osób
- ✓ Pracownicy socjalni którzy ukończyli warsztaty pt „ Dziecko a przemoc-formy, wskaźniki i metody pracy”- 5 osób+ asystent rodziny

4. ZADANIA PRZYJĘTE DO REALIZACJI W ROKU 2016

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem

- 1.1. Udzielanie w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym osobom uzależnionym bezpłatnej pomocy:
 - 1.1.1. prawnej,
 - 1.1.2. psychologicznej,
 - 1.1.3. lekarza psychiatri,
 - 1.1.4. psychoterapeuty,

oraz wszelkich informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

2.1. Udzielanie w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym rodzinom, u których występują problemy narkomanii pomocy:

- 2.1.1. prawnej,
- 2.1.2. psychologicznej,
- 2.1.3. lekarza psychiatry,
- 2.1.4. psychoterapeuty,
- 2.1.5. specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy domowej.

2.2. Prowadzenie powszechnej edukacji profilaktycznej w zakresie szkodliwości narkotyków i innych substancji psychoaktywnych promujących zdrowy styl życia.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

3.1. Realizacja programów profilaktycznych:

- 3.1.1. „Unplugged – Bez wspomagania”,
- 3.1.2. „Dziękuję – Nie”,
- 3.1.3. „Elementarz, czyli Program 7 Kroków” dla uczniów klas gimnazjalnych oraz szkół podstawowych.

3.2. Udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno – informacyjnych.

3.3. Prowadzenie działań edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, substancji psychoaktywnych adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do:

- 3.3.1. dzieci,
- 3.3.2. młodzieży,
- 3.3.3. rodziców

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

- 4.1. Finansowanie szkoleń, kursów, porad dla nauczycieli, pedagogów, dyrektorów szkół, pracowników socjalnych oraz członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym diet i kosztów dojazdu.
- 4.2. Zakup materiałów niezbędnych do realizacji *Programu* – broszury, ulotki, książki, plakaty, materiały biurowe, nagrody itp.
- 4.3. Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Sicienko zarówno ze stowarzyszeniami działającymi w sferze kultury i sportu jak również w obszarze społecznym (Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne). Włączenie ich w proces propagowania działań profilaktycznych i edukacyjnych zwiększających świadomość i postawy społeczne wobec zjawiska związanego z używaniem środków psychoaktywnych.
- 4.4. Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania uzależnienia od środków odurzających, substancji psychotropowych.
- 4.5. Zorganizowanie i sfinansowanie rekomendowanego programu profilaktycznego pt. „Przyjaciele Zippiego” dla dzieci w wieku 5 – 9 lat.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:

Udzielanie wsparcia socjalnego przez GOPS w Sicienku zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

5. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na obrót alkoholem. Opłaty te stanowią dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację zadań określonych w Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii i zgodnie z art. 18²

ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nie może być przeznaczony na inne cele.

Wydatkowanie środków - dział 851 „Ochrona zdrowia”, rozdział 85153 - Przeciwdziałanie narkomanii.

Preliminarz wydatków na 2017 rok:	
✓ Wynagrodzenia bezosobowe	3.000,00 zł
✓ Zakup materiałów i wyposażenia	1.000,00 zł
✓ Zakup usług pozostałych	5.000,00 zł
✓ Podróże służbowe krajowe	200,00 zł
Razem planowane wydatki	9.200,00 zł

<u>Harmonogram realizacji zadań</u>		
1.	Zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem	
1.1	Udzielanie w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym osobom uzależnionym bezpłatnej pomocy: 1.1.1. prawnej, 1.1.2. psychologicznej, 1.1.3. lekarza psychiatry, 1.1.4. psychoterapeuty, oraz wszelkich informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym	cały rok
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej	
2.1	Udzielanie w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym rodzinom, u których występują problemy narkomanii pomocy: 2.1.1. prawnej, 2.1.2. psychologicznej, 2.1.3. lekarza psychiatry, 2.1.4. psychoterapeuty, 2.1.5. specjalisty ds. przeciwdziałania przemocy domowej.	cały rok
2.2	Prowadzenie powszechnej edukacji profilaktycznej w zakresie szkodliwości narkotyków i innych substancji psychoaktywnych promujących zdrowy styl życia.	cały rok
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	
3.1	Realizacja programów profilaktycznych: 3.1.1. Unplugged – Bez wspomaganie, 3.1.2. Dziękuję – Nie, 3.1.3. Elementarz, czyli Program 7 Kroków dla uczniów klas gimnazjalnych oraz szkół podstawowych.	I – VI IX – XII

3.2	Udział w ogólnopolskich kampaniach edukacyjno – informacyjnych.	cały rok
3.3	Prowadzenie działań edukacyjnych na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, substancji psychoaktywnych adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do: 3.3.1. dzieci, 3.3.2. młodzieży, 3.3.3. dorosłych	cały rok
4.	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii	
4.1	Finansowanie szkoleń, kursów, porad dla nauczycieli, pedagogów, dyrektorów szkół, pracowników socjalnych oraz członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym diet i kosztów dojazdu.	cały rok
4.2	Zakup materiałów niezbędnych do realizacji <i>Programu</i> – broszury, ulotki, książki, plakaty, materiały biurowe, nagrody itp.	cały rok
4.3	Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Sicienko zarówno ze stowarzyszeniami działającymi w sferze kultury i sportu jak również w obszarze społecznym (Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne). Włączenie ich w proces propagowania działań profilaktycznych i edukacyjnych zwiększających świadomość i postawy społeczne wobec zjawiska związanego z używaniem środków psychoaktywnych.	cały rok
4.4	Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania uzależnienia od środków odurzających, substancji psychoaktywnych	cały rok
4.5	Zorganizowanie i sfinansowanie rekomendowanego programu profilaktycznego pt. „Przyjaciele Zippiego” dla dzieci w wieku 5 – 9 lat	II kwartał
5.	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.	
	Udzielanie wsparcia socjalnego przez GOPS w Sicienku zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.	cały rok